

Biogramy osób odznaczonych na uroczystości 17 marca 2026 r. w Poznaniu:

Piotr Gościński

Urodzony w 1957 r. Był wiceprzewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego w Lesznie i aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” na terenie województwa leszczyńskiego. W styczniu i lutym 1982 r. sporządzał i gromadził ulotki, które 25 lutego 1982 r. zostały rozkolportowane na terenie Leszna. W związku z tym 26 lutego 1982 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Lesznie. Wyrokiem Sądu Wojsk Lotniczych w Poznaniu z 9 kwietnia 1982 r. Piotr Gościński został skazany na karę 3 lat pozbawienia wolności i 2 lata pozbawienia praw publicznych. Uchwałą z 7 marca 1983 r. Rada Państwa PRL skorzystała z prawa łaski i warunkowo zwolniła go z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Postanowieniem z 21 marca 1983 r. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu na posiedzeniu w Zakładzie Karnym w Strzelinie udzielił Piotrowi Gościńskowi przerwy w odbywaniu kary na okres 6 miesięcy. Został on zwolniony z Zakładu Karnego w Strzelinie 21 marca 1983 r.

Inicjator: Prezes IPN

Zbigniew Klak

Urodzony w 1956 r. Był czołowym działaczem Zarządu Koła NSZZ „Solidarność” przy Państwowym Szpitalu Klinicznym Nr 2 im. H. Święcickiego w Poznaniu. W latach 1980-1981 na terenie szpitala kolportował ulotki i brał udział w akcjach wieszania krzyży w klinikach poznańskiej Akademii Medycznej. Po wprowadzeniu stanu wojennego Zbigniew Klak kontynuował działalność opozycyjną, kolportując podziemne wydawnictwa na terenie Poznania i zbierając środki pieniężne na rzecz internowanych. Jedną z represji zastosowanych wobec Zbigniewa Klaka było internowanie go pod pozorem ćwiczeń wojskowych do Wojskowego Obozu Internowania w 6 Warszawskim Pułku Pontonowym w Głogowie. Zbigniew Klak przebywał tam na ćwiczeniach wojskowych w okresie od 10 listopada 1982 r. do 4 lutego 1983 r. Po powrocie z ćwiczeń kontynuował działalność opozycyjną, m.in. w kwietniu 1983 r. namawiał pracowników szpitala do bojkotu obchodów pierwszomajowych i do wzięcia udziału w antypaństwowym wiecu w dniu 3 maja 1983 r. W związku z ww. działalnością 29 kwietnia 1983 r. Zbigniew Klak został zatrzymany i osadzony w areszcie na 48 godzin w ramach akcji „Klon 2”. W wyniku przeszukania odnaleziono u niego większą ilość ulotek i przedmioty wskazujące na prowadzenie podziemnej działalności. W 1984 r. Zbigniew Klak wyemigrował do Austrii.

Inicjator: Prezes IPN

Danuta Nowak

Urodzona w 1952 r. Od co najmniej 13 grudnia 1981 r. do 1984 r. była członkiem sieci kolportażu wydawnictw podziemnych na terenie Zakładów Przemysłu Metalowego H. Cegielski w Poznaniu. Przepisywała na maszynie, a następnie rozprawiała na terenie zakładu pracy wydawnictwa, które wcześniej odbierała ze skrzynek kontaktowych, takie jak: „Obserwator Wielkopolski”, „Wiadomości Dnia”. Danuta Nowak rozprawiała również znaczki pocztowe drukowane przez podziemne struktury NSZZ „Solidarność” oraz „Solidarność Walcząca”. Środki finansowe z ich sprzedaży przeznaczone były na pomoc rodzinom internowanych oraz sieć kolportażu. Uczestniczyła w uroczystościach patriotycznych na terenie Poznania, szczególnie w rocznice Poznańskiego Czerwca 1956 r.

Inicjator: ZR „Solidarność” Wielkopolska

Janusz Pawlicki

Urodzony w 1952 r. Był działaczem NSZZ „Solidarność” w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu od 1980 r. Był zaangażowany w redagowanie „Biuletynu Informacyjnego” dla załogi ZNTK. Po wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. czynnie działał w ramach podziemnych struktur NSZZ „Solidarność”. Brał udział w akcjach protestacyjnych, zajmował się kolportażem wydawnictw podziemnych i ulotek, wspomagał materialnie internowanych, uczestniczył w demonstracjach. Wiosną 1982 r. był w grupie związkowców, którzy odwiedzili internowanych działaczy opozycyjnych w Zakładzie Karnym w Gębarzewie. Represjonowany w zakładzie pracy, wielokrotnie wzywany do dyrekcji, pomijany przy awansach, premiach. Aby odseparować go od załogi, wcielono go przymusowo do Rezerwowych Oddziałów Milicji Obywatelskiej (od października do grudnia 1982 r.). Działalność podziemną prowadził nieprzerwanie do 1989 r. Przed wyborami czerwcowymi czynnie zaangażował się w działalność Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” na terenie ZNTK.

Inicjator: ZR „Solidarność” Wielkopolska

Maria Zujewicz

Urodzona w 1953 r. Była pedagogiem szkolnym w Technikum Poligraficznym, będącym częścią Zespołu Szkół Zawodowych im. Joachima Lelewela w Poznaniu (1977-1986). We wrześniu 1980 r. wraz z grupą nauczycieli zaangażowała się w tworzenie NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w miejscu pracy, weszła też w skład Komisji Zakładowej Pracowników Oświaty i Wychowania w Poznaniu. Była delegatem na I Walne Zebranie Delegatów Regionu Wielkopolska w 1981 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. kontynuowała działalność opozycyjną. Jako opiekunka samorządu uczniowskiego w szkole, w której pracowała, odmówiła usunięcia krzyża w pierwszych dniach stanu wojennego. W związku z tym grozono jej zwolnieniem. Współtworzyła Duszpasterstwo Nauczycieli w Poznaniu, działające u Księża Chrystusowców na Ostrowie Tumskim w Poznaniu, organizując wykłady, dyskusje i występy artystów. Miejsce to gromadziło działaczy z rozbitych struktur „Solidarności” pracowników oświaty. Ponadto w czasie stanu wojennego brała udział w zbiórkach datków i darowizn na rzecz rodzin internowanych osób. Aktywnie uczestniczyła w kolportażu podziemnych wydawnictw i czasopism (m.in. „Obserwator Wielkopolski”, „Być albo nie Być”, „Solidarność Walcząca”), ulotek i znaczków, z których dochód przeznaczony był na działalność „Solidarności”. Ponadto w czasie stanu wojennego uczestniczyła w opozycyjnych demonstracjach i zgromadzeniach. Od 1986 r. pracowała jako nauczycielka przedmiotów zawodowych w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Nieśłyszących im. J. Sikorskiego w Poznaniu. We wrześniu 1988 r. była współzałożycielką Komisji Organizacyjnej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Poznaniu, a zebranie założycielskie odbyło się w jej mieszkaniu. Działalność opozycyjną w prowadziła do 1989 r.

Inicjator: OM NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania Region Wielkopolska

Odznaczeni pośmiertnie:

Marek Cyplik

Urodzony w 1950 r. Był przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej w Zielonej Górze. W związku ze swoją działalnością 5 listopada 1982 r. został internowany pod pozorem ćwiczeń wojskowych do Wojskowego Obozu Internowania w Gorzowie Wlkp. Szkolenie wojskowe rezerwistów w powyższej jednostce, nazywane „inteligentną formą internowania”, służyło walce z opozycją i było dotkliwą represją polityczną wobec powołanych na ćwiczenia. Celem powołania rezerwistów na niniejsze ćwiczenia miało być odizolowanie przeciwników politycznych i nie miało oparcia w obowiązującym

porządku prawnym. Marek Cyplik został zwolniony po odbyciu ćwiczeń wojskowych w dniu 2 lutego 1983 r.

Inicjator: Prezes IPN

Andrzej Knapik

Urodzony w 1946 r. Był nauczycielem wychowania fizycznego w IX LO w Poznaniu i zastępcą przewodniczącego koła NSZZ „Solidarność” w tej szkole. Ponadto wchodził w skład Komitetu Koordynacyjnego Szkół Średnich, Podstawowych i Przedszkoli, a od 24 października 1980 r. Komitetu Koordynacyjnego Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” w Poznaniu oraz był członkiem powołanej w 1981 r. Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Poznaniu. Został także delegatem na I Walne Zebranie Delegatów Regionu Wielkopolska w 1981 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia 1981 r. kontynuował działalność opozycyjną. Zbierał pieniądze dla rodzin osób represjonowanych i aresztowanych działaczy „Solidarności” i opiekował się ww. rodzinami, regularnie je odwiedzając i przekazując im paczki oraz środki finansowe. Zajmował się również organizacją kolportażu podziemnych czasopism i wydawnictw (m.in. „Obserwator Wielkopolski”, „Solidarność Walcząca”) i sam brał udział w rozpowszechnianiu ww. materiałów. Ponadto w czasie stanu wojennego systematycznie brał udział w demonstracjach, podtrzymując ducha „Solidarności” w tym trudnym okresie. Dodatkowo współtworzył spotkania w ramach Duszpasterstwa Nauczycieli w Poznaniu. Zbierał także podpisy pod listem w sprawie ponownego zalegalizowania „Solidarności” w 1988 r. Działalność opozycyjną prowadził do 1989 r.

Inicjator: OM NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania Region Wielkopolska